

Budsjett-innst. S. nr. 10

(2001-2002)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2002 vedkommende rammeområde 14 Stortinget mv., enkelte kapitler under Finans- og tolldepartementet

St.prp. nr. 1 (2001-2002) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002)

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Berit Brørby, Kjell Engebretsen og Jørgen Kosmo, fra Høyre, André Dahl og Martin Engeset, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Henrik Rød, fra Sosialistisk Venstreparti, Siri Hall Arnøy og lederen Ågot Valle, og fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan, viser til at St.meld. nr. 1 (2001-2002) Nasjonalbudsjettet for 2002 og St.prp. nr. 1 (2001-2002) Statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2002 ble lagt frem av regjeringen Stoltenberg 11. oktober 2000. Komiteen viser videre til at regjeringen Bondevik II 9. november 2001 la frem et tillegg til disse dokumentene, St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002). For den rammen og de kapitlene kontroll- og konstitusjonskomiteen er ansvarlig for var det ingen endringer.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2002 under den ramme og de kapitler som er fordelt til komiteen i Stortingets møte 25. oktober 2001, jf. Innst. S. nr. 2 (2001-2002).

Stortinget har i møte 28. november 2001 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på disse vedtakene om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitler i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområdet.

1.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 14

Tabellen nedenfor viser en oversikt over Regjeringens bevilgningsforslag på de ulike kapitler og poster innenfor rammeområde 14 (St.prp. nr. 1 (2001-2002) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002)).

Kap. Post Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4
Utgifter i kroner	
41 Stortinget (jf. kap. 3041)	599 400 000
1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	478 200 000
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	54 300 000
70 Tilskudd til partigruppene	66 900 000
43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)	26 900 000
1 Driftsutgifter	26 900 000
44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	3 200 000
1 Driftsutgifter	3 200 000
51 Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)	259 400 000
1 Driftsutgifter	259 400 000
Sum utgifter rammeområde 14	888 900 000

Kap. Post Formål:		St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4
Inntekter i kroner		
3041	Stortinget (jf. kap. 41)	6 050 000
1	Salgsinntekter	66 000
3	Leieinntekter	5 984 000
3051	Riksrevisjonen (jf. kap. 51)	500 000
1	Refusjon innland	250 000
2	Refusjon utland	250 000
	Sum inntekter rammeområde 14	6 550 000
	Netto rammeområde 14	882 350 000

1.2 Generelt om rammeområde 14

Budsjettinnstillingen omfatter Stortinget og de institusjoner som er underlagt Stortinget; Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Riksrevisjonen og Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste. Forsvarets ombudsmannsnemnd er ikke omhandlet i innstillingen.

Proposisjonene er i samsvar med institusjonenes forslag. Budsjettet for rammeområde 14, summen av Regjeringens forslag til inntekter og utgifter vil bli kr 882 350 000, en økning på kr 73 060 000, hvilket innebærer en nominell økning på totalt 9,03 pst. fra saldert budsjett (blå bok).

Budsjettet under kap. 41 Stortinget er foreslått øket med totalt kr 63 800 000, hvilket innebærer en nominell økning i forhold til bevilget beløp for 2001 på 11,9 pst. Det foreslås totalt bevilget kr 599 400 000.

For Stortingets ombudsmann for forvaltningen er det foreslått totalt bevilget kr 26 900 000, hvilket innebærer en nominell økning i forhold til bevilget beløp for 2001 på ca. 10,7 pst.

For Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste er det foreslått bevilget kr 3 200 000 som er det samme som for 2001.

Bevilgningen til Riksrevisjonen er foreslått øket med kr 6 800 000, til i alt kr 259 400 000, en nominell økning på ca. 2,7 pst. i forhold til bevilget beløp for 2001.

1.3 Rammevedtak rammeområde 14

Ved Stortingets vedtak 28. november 2001 er netto utgiftsramme for rammeområde 14 fastsatt til kr 882 350 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2001-2002).

2. KAP. 41/3041 STORTINGET

2.1 Sammendrag

Stortingets administrasjon har som hovedoppgave å bistå Stortinget i dets konstitusjonelle og administrative gjøremål slik disse er nedfelt i Grunnloven, lov, stortingsvedtak og gjennom konstitusjonell praksis, samt ellers på best mulig måte å legge forholdene til

rette for stortingsrepresentantenes utøvelse av sine oppgaver.

Budsjettet omfatter den parlamentariske virksomheten i vid forstand, medregnet Stortingets deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger, øvrige reiser og stortingsrepresentantenes godtgjørelser. Budsjettet omfatter også den administrative drift av Stortinget.

Stortingets direktør er Stortingets øverste administrative leder og direkte underlagt Stortingets presidentkap. Administrasjonen er organisert i et konstitusjonelt kontor og følgende fire avdelinger: Drifts- og serviceavdelingen, Forvaltningsavdelingen, Informasjons- og dokumentasjonsavdelingen samt Internasjonal avdeling.

Utvalg til å utrede Stortingets kontrollfunksjon (vedtatt nedsatt 18. mai 2000) avga 27. mars 2001 en delutredning om åpne komitéhøringer og vil senere avgi utredning om blant annet kontroll- og konstitusjonskomiteens saksområde og arbeidsmåter, Riksrevisjonens virksomhet, regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget og riksrettsansvaret.

Granskingskommisjon for å foreta en bred gjennomgang av utredning, planlegging, prosjektering og utbygging av ny hovedflyplass for Østlandet og Gardermobanen (vedtatt oppnevnt 5. juni 2000) avga rapport den 1. mars 2001 med tilleggsrapport den 4. april 2001.

Videre vedtok Stortinget 14. juni 2000 regler om dokumentoffentlighet for Stortinget, som trådte i kraft 1. januar 2001. Reglene innebærer at lov om offentlighet i forvaltningen gjelder tilsvarende for dokumenter som er kommet inn til eller sendt fra Stortinget, med noen presiseringer og unntak.

Stortingets nye internettsider ble lansert i 2000 og synes å ha blitt en nyttig informasjonskanal for både interne og eksterne brukere.

Stortingets utredningsseksjon hadde sitt første hele år i 2000 med totalt 258 oppdrag. Det har vært stor variasjon i oppdragenes omfang og saksområder.

Utskifting og fornyelse av PC-nettverket fortsatte, og avtale om leveranse av hjemmekontorutstyr til stortingsrepresentantene ble inngått.

Når det gjelder oppussing av Stortingsbygningen ble første etasje i fløyen mot Akersgata samt kjøkkenet og serveringsområdet i Stortingsrestauranten renoverert i 2000. Det ble innredet nye lokaler for radio- og TV-stasjonene. Arbeidet med å planlegge og installere programteknisk utstyr ble startet opp.

Overgang til et mer hensiktsmessig digitalt opptaksutstyr for lyd ble igangsatt i Stortinget og Lagtinget som bl.a. vil gi mulighet for søking og gjenfinning i et digitalt lydarkiv for stortingsforhandlingene.

Det er flere årsaker til den relativt sterke økningen i budsjettet for 2002. Blant annet vedtok Stortinget 11. juni 2001 visse forbedringer av stortingsrepresentantenes arbeidsvilkår, noe som resulterer i en økning i 2002-budsjettet med 31,6 mill. kroner. (Dette er det nærmere redegjort for under.) Videre er det for å sikre en tilfredsstillende avvikling av et større antall åpne høringer nødvendig med visse bygningsmessige tiltak, anslått til 10 mill. kroner. En del ekstraordinære forhold som økt merverdiavgiftssats og merverdiavgift på tjenester, økt feriepengesats, økt reisevirksomhet i komiteer og delegasjoner fordi det er første året i en ny stortingsperiode, øker budsjettet med ca. 20 mill. kroner. Det er lagt inn midler til 5,5 nye stillinger, hvorav 4 har sammenheng med forbedringen av representantenes arbeidsvilkår og innføringen av åpne høringer. Kap. 41 blir ikke tilført midler fra den sentrale lønnsreserven i staten, og det må følgelig legges inn en viss lønnsreserve i budsjettet.

Post 1 Dritsutgifter omfatter lønn og godtgjørelser for stortingsrepresentanter og ansatte og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tjenester. Videre omfatter posten utgifter til reiser, deltakelse i faste internasjonale parlamentarikerforsamlinger, trykking av Stortingets publikasjoner, drift av Stortingets bibliotek og arkiv, samt vedlikehold og drift av bygninger og Stortingets leiligheter.

Post 45 omfatter kjøp av teknisk utstyr, fornyelse og videreutbygging av Stortingets edb-anlegg, kjøp av kunst, ombyggingsarbeider og større vedlikeholdsarbeider mv. i stortingsbygningene.

Post 70 Tilskudd til partigruppene omfatter Stortingets tilskudd til partienes gruppesekretariater. Tilskuddet til hver stortingsgruppe avhenger av partiets representasjon på Stortinget. Det gis et fast, felles grunntilskudd til hver partigruppe som blir representert. I tillegg gis et tilskudd pr. stortingsrepresentant.

Forbedringer i stortingsrepresentantenes arbeidsvilkår mv.

Med bakgrunn i Budsjett-innst. S. nr. 10 (1999-2000) fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen, vedtok Stortingets presidentskap 27. januar 2000 å nedsette et utvalg til å vurdere representantenes arbeidsvilkår. Mandatet var å gjennomgå og vurdere stortingsrepresentantenes arbeidssituasjon, og fremme forslag om forbedringer. Utvalget la fram sin innstilling for Stortingets presidentskap 22. mars 2001, jf. Dokument nr. 17 (2000-2001). I Innst. S. nr. 340 (2000-2001) har

Stortingets presidentskap i all hovedsak sluttet seg til forslagene fra utvalget, og Stortinget sluttet seg 11. juni 2001 til Presidentskapets forslag. I sum innebærer forbedringene av representantenes arbeidsvilkår at budsjettet for 2002 øker med ca. 31,6 mill. kroner.

Under kap. 3041 budsjetteres blant annet salgsinntekter og leieinntekter.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at budsjettforslaget for Stortinget er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon og at budsjettøkningen på kr 63 800 000 i det vesentlige skyldes oppfølging av tidligere politiske vedtak om forbedring av stortingsrepresentantenes arbeidsvilkår, bygningsmessige tiltak samt ekstraordinære forhold knyttet til at det er første året i en ny stortingsperiode.

Komiteen merker seg at Stortingets utredningsseksjon under sitt første hele år har behandlet et vidt spekter av saker av ulikt omfang og understreker betydningen av at stortingsrepresentantene gis mulighet til å få faglige spørsmål besvart kvalitetsmessig og hurtig som ledd i å styrke Stortingets rolle som landets øverste politiske organ.

Komiteen merker seg også at regler om offentlighet i forvaltningen med virkning for Stortinget trådte i kraft fra 1. januar 2001. Komiteen understreker betydningen av dokumentoffentlighet som ledd i å øke allmennhetens mulighet for innsyn i nasjonalforsamlingens virke. Dokumentoffentlighet kan på den måten bedre beslutningsgrunnlaget og øke tilliten til Stortinget som institusjon.

3. KAP. 43 STORTINGETS OMBUDSMANN FOR FORVALTNINGEN

3.1 Sammendrag

Bestemmelser om Stortingets ombudsmann er gitt i lov av 22. juni 1962 med senere endringer og i Stortingets instruks for Ombudsmannen av 19. februar 1980. Hovedoppgaven er å undersøke og eventuelt uttale seg om klager på forvaltningen fra enkeltpersoner. Ombudsmannen kan også ta opp saker av eget tiltak og gjennomføre systematiske undersøkelser. Videre gjennomfører ombudsmannen besøk i lukkede institusjoner for å få et bedre grunnlag for behandlingen av klagesakene.

Dokument nr. 4 (1999-2000) Ombudsmannens årsmelding for 2000 ble overlevert Stortinget 21. mars 2001. Kontrollen med forvaltningens saksbehandling og rettsanvendelse blir mer og mer komplisert, tids- og ressurskrevende. Antall klagesaker holder seg stabilt på over 2 000 i året.

Det blir lagt vekt på systematiske og generelle undersøkelser omkring saksbehandlingsrutiner og praksis, og det er fortsatt et mål å øke antall systematiske undersøkelser.

Når det gjelder post 1 Driftsutgifter så dekker dette lønn, kontorutgifter, husleie og reiseutgifter mv.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen vil fremheve det viktige arbeidet Sivilombudsmannen utfører for den enkelte som klager på forvaltningsavgjørelser.

Komiteen vil også fremheve det nødvendige arbeidet Sivilombudsmannen gjør ved å gi Stortinget som lovgivende og bevilgende myndighet innsyn i praksisen til den utøvende myndighet, dvs. offentlig forvaltning med regjeringen i spissen. I dette bildet vil det være en forutsetning at Sivilombudsmannen som uavhengig organ for Stortinget har de ressurser som skal til for å kunne utføre sine oppgaver.

Komiteen ser positivt på at Sivilombudsmannen for 2002 vil legge mer vekt på generelle undersøkelser av saksbehandlingsrutinene i forvaltningen enn tidligere.

Arbeidet med det generelle arbeidet vil kunne gå utover behandlingen av enkeltsakene ved Sivilombudsmannens kontor. Komiteen vil understreke at enkeltsakene som blir behandlet av Sivilombudsmannen vil ha verdi utover den hjelpen den enkelte klager mottar, bl.a. vil enkeltsaker kunne danne basis for antakelser om mer generelle mangler i forvaltningen. Antall enkeltsaker må kunne reduseres, men komiteen vil likevel fremheve at arbeidet med de systematiske undersøkelsene ikke bør gå nevneverdig ut over behandlingen av enkeltsakene. Økningen i budsjettet til Sivilombudsmannen fra kr 24 300 000 i saldert budsjett for 2001 til kr 26 900 000 i det fremlagte budsjettforslaget burde gi rom for dette.

Mest mulig åpenhet i forvaltningen er nødvendig for innbyggernes demokratiske kontroll av staten, fylkeskommunene og kommunene. Et nødvendig virkemiddel for å oppnå dette er at offentlig virksomhet fullt ut overholder offentlighetslovens bestemmelser. Komiteen vil i den sammenheng fremheve Sivilombudsmannens senere engasjement og undersøkelser om bruken av offentlighetsloven, jf. undersøkelsene av praktiseringen av offentlighetsloven i Lillehammer og Trondheim kommune.

Komiteen henviser for øvrig til komiteens merknader til Sivilombudsmannens melding for året 2000 i Innst. S. nr. 279 (2000-2001).

4. KAP. 44 STORTINGETS KONTROLLUTVALG FOR ETTERRETNINGS-, OVERVÅKINGS- OG SIKKERHETSTJENESTE

4.1 Sammendrag

EOS-utvalget er et permanent utvalg, opprettet i 1996. Utvalget har syv medlemmer som alle er valgt for fem år.

EOS-utvalget skal kontrollere både den sivile overvåkingstjenesten, den militære etterretningstjenesten

og sikkerhetstjenesten (EOS-tjenestene). Kontrollutvalgets oppgaver er å føre regelmessig tilsyn med den virksomhet som tjenestene utfører, undersøke alle klager og på eget initiativ ta opp saker og forhold som det ut fra formålet finner riktig å behandle. Hovedformålet er å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Det skal avgis årlig melding til Stortinget om utvalgets virksomhet, og ellers gis innberetning ved behov. Dokument nr. 16 (1999-2000) Årsmeldingen for 1999 for EOS-utvalget, ble overlevert Stortinget 3. april 2001.

EOS-utvalget har i 2000 gjennomført 22 inspeksjoner av ulike etater og avdelinger samt avholdt 26 interne arbeidsmøter. Det er gjennomført tre inspeksjonsreiser. Det har i 2000 innkommet 14 klagesaker til utvalget, samt at utvalget har tatt opp sju saker på eget initiativ.

Post 1 dekker godtgjørelse for utvalgets medlemmer, og honorar til sakkyndige og andre bistandspersoner samt lønnsutgifter for én kontormedarbeider. Sekretariatslederen er tilknyttet Sivilombudsmannens organisasjon, og lønnsutgiftene dekkes under kap. 43. Posten dekker videre kontorutgifter, reiseutgifter for utvalgets medlemmer og sekretariat, lokalleie mv.

Enkelte fellestjenester som regnskapsføring mv. blir utført av Stortingets administrasjon.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at budsjettforslaget er i overensstemmelse med Presidentskapets opprinnelige forslag.

Komiteen har for øvrig ingen merknader og slutter seg til budsjettforslaget.

5. KAP. 51/3051 RIKSREVISJONEN

5.1 Sammendrag

Riksrevisjonens oppgaver følger av Grunnloven § 75 k, lov om statens revisjonsvesen av 8. februar 1918 og Stortingets instruks og vedtak. Den overordnede oppgaven er å føre kontroll med at statens midler brukes og forvaltes på en økonomisk forsvarlig måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Riksrevisjonen ledes av et kollegium som består av fem riksrevisorer valgt av Stortinget for en periode på fire år. Etaten er organisert i fire regnskapsrevisjonsavdelinger, én spesialavdeling for revisjon av statlige aksjeselskaper, én forvaltningsrevisjonsavdeling og én administrasjonsavdeling.

Riksrevisjonen har blant annet som oppgave å; revidere statsregnskapet og innstille til Stortinget om desisjon (avgjørelse), revidere underordnede forvaltningsorganers regnskaper, statlig forretningsvirksomhet og statlige stiftelser og fond, føre kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper mv., kontrollere at statlige midler blir brukt og forvaltet slik det er forutsatt i Stortingets vedtak samt informere Stortinget om

større prinsipielle saker som Riksrevisjonen har behandlet. I tillegg til å gi veiledning til forvaltningen i spørsmål som angår regnskap og økonomi, blant annet for å medvirke til at regnskapet innrettes på en måte som gir forvaltningen et godt grunnlag for kontroll og styring av virksomheten.

Stortinget har i 2000 fått oversendt: Dokument nr. 1, antegnelser til statsregnskapet og enkelte andre saker, Dokument nr. 2, melding om Riksrevisjonens virksomhet i 1998, samt 11 dokumenter i Dokument nr. 3-serien.

Riksrevisjonens oppgaver krever høy grad av revisjons- og kontrollfaglig profesjonalitet og det har derfor vært satset bevisst på kompetanseutvikling og rekruttering av medarbeidere med høy faglig kompetanse. Riksrevisjonens internasjonale aktiviteter bidrar også til revisjonsfaglig utvikling og kompetanseheving.

Riksrevisjonen har utviklet og tatt i bruk nye standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet, og det arbeides med videreutvikling og innføring av disse.

Alle dokumenter som sendes Stortinget, administrative rapporter og annen viktig informasjon om Riksrevisjonen legges ut på Internett.

Stortinget vedtok 14. juni 2000, ved midlertidig instruks, at Riksrevisjonen fra 1. januar 2001 skulle omfattes av offentlighetsloven. Interne retningslinjer er utarbeidet og et omfattende opplæringsprogram er gjennomført. Offentlig journal ble tilgjengelig på Internett per 1. januar 2001.

Post 1 omfatter lønnsutgifter og utgifter til Riksrevisjonens kjøp av varer og tjenester. Strategisk plan for 1999-2002 har bl.a. fokus på anvendelse av informasjonsteknologi og Riksrevisjonen vil i 2002 videreføre utviklingen av et IT-basert revisjonsverktøy. Det er budsjettert med bruk av ekstern spesialistkompetanse til IT-utvikling og forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Under kap. 3051 budsjetteres det med at Riksrevisjonen vil motta refusjoner i forbindelse med inngått leieavtale med IDI-sekretariatet (opplæringsinitiativ med formål å styrke riksrevisjoner særlig i utviklingsland), og for oppdrag i utlandet.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at budsjettforslaget er i overensstemmelse med Presidentskapets opprinnelige forslag.

Komiteen har for øvrig ingen merknader og slutter seg til budsjettforslaget.

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonene og det som står foran, og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 14

På statsbudsjettet for 2002 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
41		Stortinget (jf. kap. 3041)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	478 200 000	
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	54 300 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	66 900 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)		
	1	Driftsutgifter.....	26 900 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter.....	3 200 000	
51		Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)		
	1	Driftsutgifter.....	259 400 000	
		Totale utgifter		888 900 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
3041		Stortinget (jf. kap. 41)		
	1	Salgsinntekter	66 000	
	3	Leieinntekter	<u>5 984 000</u>	
3051		Riksrevisjonen (jf. kap. 51)		
	1	Refusjon innland	250 000	
	2	Refusjon utland	<u>250 000</u>	
		Totale inntekter		<u>6 550 000</u>

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 29. november 2001

Ågot Valle

leder og ordf. for kap. 43

André Dahl
ordf. for kap. 41 og 3041

Carl I. Hagen
ordf. for kap. 51 og 3051

Kjell Engebretsen
sekretær og ordf. for kap. 44